

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 7610
Tarih : 24.09.2024

17365

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.(24.09.2024)

Mehmet Zeki İrmek

Şırnak Milletvekili

Şırnak'ın Cizre ilçesine bağlı Çağlayan (Şağ) Köyü, 90'lı yıllarda yakılarak boşaltılmış ve burada yaşayan köylüler zorla göç ettirilmiştir. Şağ Köyüne girişler yıllarca engellenmiş insanların yaşadıkları yerlerden, topraklarından, evlerinden ve anılarından oluşan bağları tümünden kopartılmak istenmiştir.

Asur İmparatorluğu döneminden kaldığı belirtilen birçok tarihi eserin (*kale, su sarnıcı, kabartmalar, mağaralar*) bulunduğu Şağ Köyü'ne girişler sonraki yıllarda izne tabi tutulmuştur.

Geçtiğimiz Haziran ayın da ise köyünü ziyaret etmek isteyen yurttaşlara izin verilmemiş, Mardin Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü tarafından köyün 1. Derece sit alanı ilan edildiği ve girişe yasaklandığı aktarılmıştır.

(658 nolu İlke Kararı) Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşullarında 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı ilan edilen yerler için şu ifadelere yer verilmiştir:

"1) 1. Derece Arkeolojik Sit: Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanlarıdır.

Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesine, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenmesine, bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayacağına, ancak;

- a) Resmi ve özel kuruluşlarca zorunlu durumlarda yapılacak alt yapı uygulamaları için müze müdürlüğünün ve varsa kazı başkanının görüşüyle konunun koruma kurulunda değerlendirilmesine,
- b) Yeni tarımsal alanların açılmamasına, yalnızca sınırlı mevsimlik tarımsal faaliyetlerin devam edebileceğine, koruma kurullarınca uygun görülmesi halinde seracılığa devam edilebileceğine,
- c) Höyük ve tümülüslerde toprağın sürülmesine dayanan tarımsal faaliyetlerin kesinlikle yasaklanmasına, ağaçlandırmaya gidilmemesine, yalnızca mevcut ağaçlardan ürün alınabileceğine,
- ç) Taş, toprak, kum vb. alınmamasına, kireç, taş, tuğla, mermer, kum, maden vb. ocakların açılmamasına, toprak, curuf, çöp, sanayi atığı ve benzeri malzeme dökülmemesine,
- d) Bu alanlar içerisinde yer alan ören yerlerinde gezi yolu düzenlemesi, meydan tanzimi, açık otopark, WC, bilet gişesi, bekçi kulübesi gibi ünitelerin koruma kurulundan izin alınarak yapılabileceğine,
- e) Bu alanlar içerisinde bulunan ve günümüzde halen kullanılan umuma açık mezarlıklarda sadece defin işlemlerinin yapılabileceğine,
- f) Taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetine tesir etmeyecek şekilde ilgili koruma kurulundan izin almak koşuluyla birleştirme (tevhit) ve ayırma (ifraz) yapılabileceğine, ”.

Bu bağlamda;

- 1) Bakanlığınız, Çağlayan (Şağ) Köyü’nü 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı ilan etmiş midir?
- 2) Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşullarınca 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı ilan edilen yerlere girişlere dair yasak ifadesi yer almazken Bakanlık söz konusu köye girişleri yasaklamış mıdır, yasak kararı çerçevesinde ilgili birimlerden yardım istemiş midir?
- 3) Güncel olarak Şağ Köyünde define arama faaliyetine ilişkin herhangi bir başvuru veya izin söz konusu mudur?
- 4) Şağ Köyü’nde son 30 yılda define arama faaliyeti yapılmış mıdır? Define araması için kaç talep söz konusudur?
- 5) Köylülerin köylerine girişi konusunda ne tür bir karar verilecektir?